

22.01.2026- 105 ROCZNICA URODZIN KRZYSZTOFA KAMIŁA BACZYŃSKIEGO

(1921-1944)

Krótką notatka o KRZYSZTOFIE KAMILU BACZYŃSKIM

Krzysztof Kamil Baczyński- ps. Jan Bugaj, Emil, Jan Krzyski, Krzysztof, Piotr Smugosz, Krzysztof Zieliński, Krzyś; ur. 22 stycznia 1921 w Warszawie, zm. 4 sierpnia 1944 w Warszawie – polski poeta czasu wojny, podchorąży, żołnierz Armii Krajowej, podharcemistrz Szarych Szeregów, jeden z przedstawicieli pokolenia kolumbów. Zginął w czasie powstania warszawskiego jako żołnierz batalionu "Parasol" Armii Krajowej.

Krzysztof Kamil Baczyński urodził się i mieszkał początkowo w kamienicy przy ul. Bagateli 10. Jego chrzest święty odbył się 7 września 1922 w kościele na placu Zbawiciela. W dzieciństwie chorował na astmę, miał słabe serce, był stale zagrożony gruźlicą. Od 1931 uczył się w Państwowym Gimnazjum im. Stefana Batorego i w maju 1939 otrzymał świadectwo dojrzałości. Już w czasie gimnazjalnym Baczyński odznaczał się wielkim znawstwem także współczesnej mu literatury. Wiadomo, że fascynował się "Ferdydurke" Gombrowicza i napisał własny wariant ("Gimnazjum imienia Boobalka I"). Znał też ponadprzeciętnie literaturę francuską, a w późniejszych latach pisał także wiersze po francusku. W jego klasie uczyli się późniejsi żołnierze warszawskich Grup Szturmowych Szarych Szeregów: Tadeusz Zawadzki „Zośka”, Jan Bytnar „Rudy” i Maciej Aleksy Dawidowski "Alek". Był harcerzem działającej przy szkole 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej "Pomarańczarnia". W czasie nauki w gimnazjum należał do Organizacji Młodzieży Socjalistycznej „Spartakus”, półlegalnej organizacji uczniów szkół średnich pod patronatem PPS. Używał wówczas pseudonimu „Emil”. Nie lubił chodzić do szkoły, bywał tam rzadko i z tego też powodu miał słabe oceny. Od 1937 członek Komitetu Wykonawczego „Spartakusa”, był także współredaktorem pisma „Strzały” – wydawanego od lutego 1938 organu tej organizacji, na łamach którego zadebiutował jako poeta.

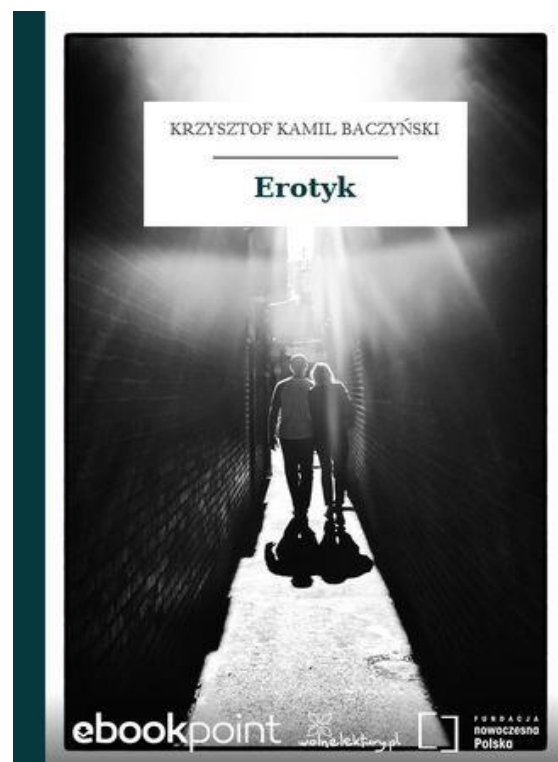
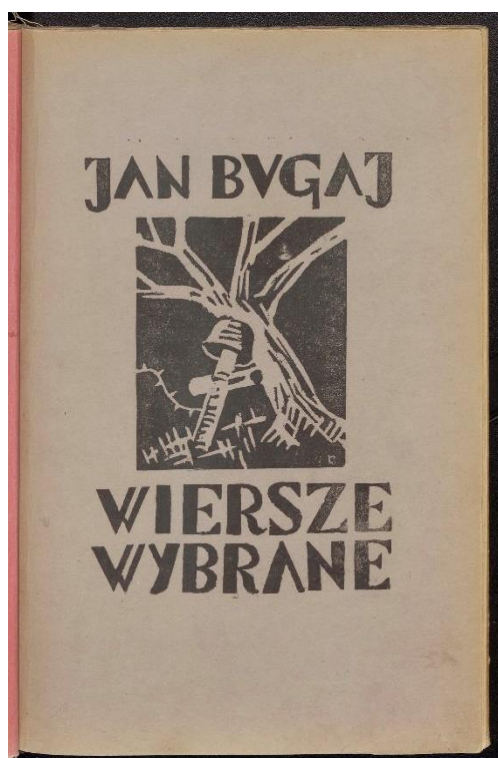
Wybuch wojny uniemożliwił mu podjęcie studiów w Akademii Sztuk Pięknych. Marzył o karierze grafika lub ilustratora. W okresie okupacji niemieckiej mieszkał przy ul. Hołówki 3. Po utworzeniu w 1940 r. getta w Warszawie, pozostał z matką po aryjskiej stronie ryzykując, w razie wykrycia żydowskiego pochodzenia, rozstrzelanie na miejscu. Od jesieni 1942 do lata 1943 studiował polonistykę na tajnym Uniwersytecie Warszawskim. Zajmował się pracą dorywczą: szklął okna, malował szyldy, pracował u węglarza na Czerniakowie, przyjmował telefonicznie zlecenia w Zakładach Sanitarnych. Uczył się także w Szkole Sztuk Zdobniczych i Malarstwa.

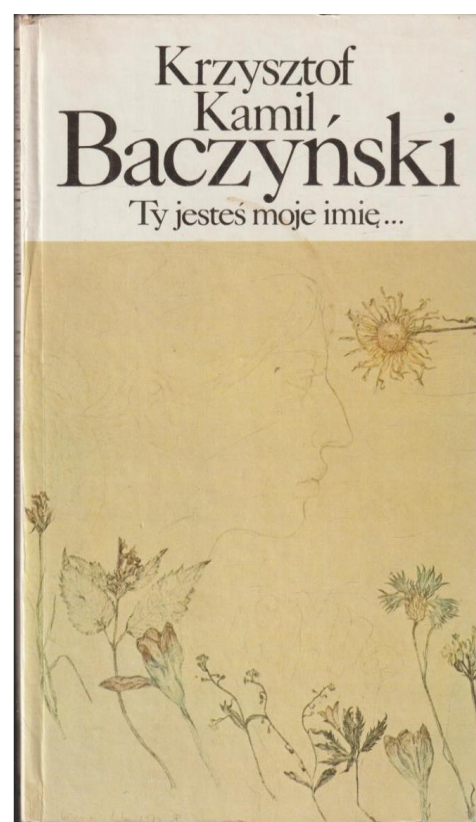
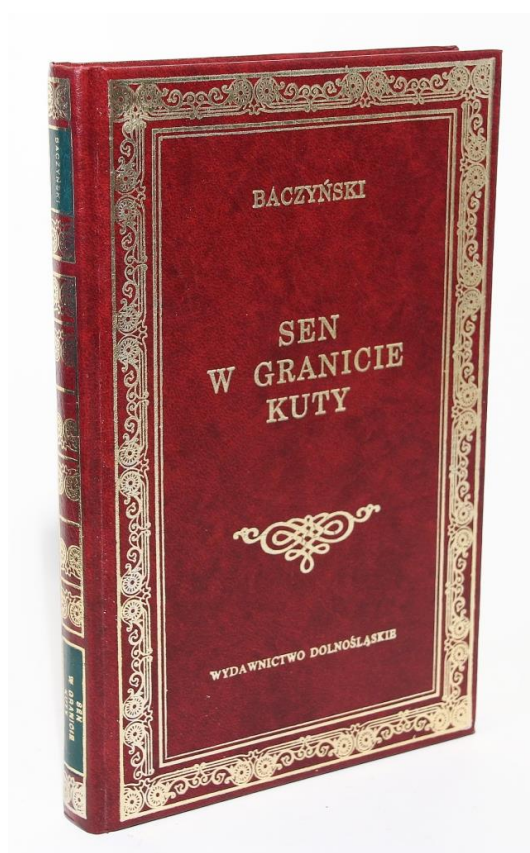
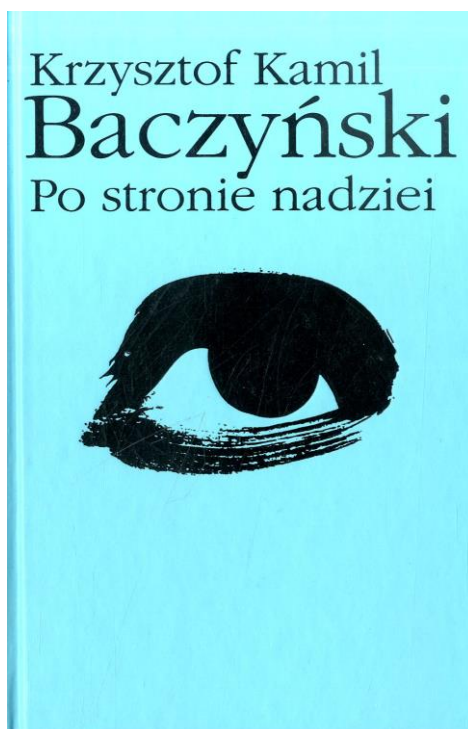
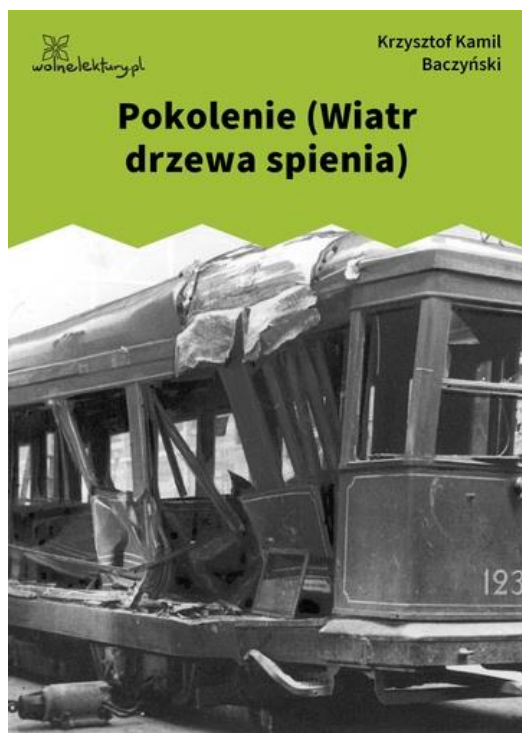
Od lipca 1943 sekcyjny w II plutonie „Alek” 2. kompanii „Rudy” batalionu Zośka AK w stopniu starszego strzelca pod ps. „Krzysztof”, „Zieliński”. Porzucił studia polonistyczne, aby poświęcić się konspiracji i poezji. Twierdził, że jeśli będzie mu to dane do nauki powróci. W mieszkaniu miał skrytkę na broń, w której trzymał thompsona, 2 steny, MP 40 (schmeissera), granaty, materiały minerskie, a także podręczniki, mapy i prasę konspiracyjną. Uczestniczył w akcji wykolejenia pociągu niemieckiego (jadącego z frontu wschodniego do Berlina) na odcinku Tłuszcz-Urle (kryptonim „TU”) 27 kwietnia 1944. Akcja ta spowodowała 26-godzinną przerwę w ruchu. Po ukończeniu turnusu Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty „Agricola” rozkazem jej komendanta, por. „Gustawa” z 25 maja 1944, otrzymał stopień starszego strzelca podchorążego rezerwy piechoty. Jednocześnie był kierownikiem działu poezji miesięcznika społeczno-literackiego „Droga”, wydawanego od grudnia 1943 do kwietnia 1944. Rozkazem dowódcy 2. kompanii batalionu „Zośka” pchor. Andrzeja Romockiego „Morro”, z 1 lipca 1944 zwolniony z funkcji z powodu małej przydatności w warunkach polowych z jednoczesną prośbą o objęcie nieoficjalnego stanowiska szefa prasowego kompanii. Kilka dni później przeszedł do harcerskiego batalionu „Parasol” na stanowisko zastępcy dowódcy III plutonu 3. kompanii. W „Parasolu” przyjął pseudonim „Kryś”. Wybuch powstania warszawskiego zaskoczył go w rejonie pl. Teatralnego – został tam wysłany po odbiór butów dla oddziału. Nie mogąc przedostać się na miejsce koncentracji macierzystej jednostki (Wola – Dom Starców przy Karolkowej) przyłączył się do oddziału złożonego z ochotników, którymi dowodził ppor. „Leszek”.

Poległ na posterunku w Pałacu Blanka 4 sierpnia 1944 w godzinach popołudniowych (ok. 16), śmiertelnie ranny przez strzelca wyborowego ulokowanego prawdopodobnie w gmachu Teatru Wielkiego. W powstaniu warszawskim, 1 września 1944 zginęła także żona Baczyńskiego – Barbara Stanisława Drapczyńska, urodzona 13 listopada 1922 w Warszawie, studentka polonistyki tajnego UW. Odznaczony pośmiertnie Medalem za Warszawę 1947 i Krzyżem Armii Krajowej. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Źródło: <https://lubimyczytac.pl/autor/24125/krzysztof-kamil-baczynski>

ZNANE UTWORY

SŁYNNE CYTATY

“
Trzeba uważać:
czas się zbyt
łatwo na
przeszłość
zamienia...

Krzysztof Kamil Baczyński „Elegia codzienna”

 I a b l a n o c y t a t . p l

Umrzeć przyjdzie,
gdy się kochało
wielkie sprawy
głupią miłością...

- Krzysztof Kamil Baczyński

cytat.pl

Zanim padłeś, jeszcze
ziemię przeżegnałeś ręką.
Czy to była kula, synku,
czy to serce pękło?
-Krzysztof Kamil Baczyński

cytat.pl

” Wolność jest cennym darem, niektórzy mówią, że najcenniejszym. Wiem jedno, wolność jest jak powietrze, dopiero wtedy doceniamy jej wartość, kiedy zaczyna jej brakować. “